

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/213/2016
Identifikačné číslo spisu:	8114200015
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8114200015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. G., bytom U., Z., zastúpeného JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, proti žalovanému Štatistickému úradu Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Miletičova 3, zastúpenému advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., so sídlom v Košiciach, Cimborkova 13, o vyslovenie neplatnosti výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 Cpr 1/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2015 sp. zn. 6 CoPr 7/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2015 sp. zn. 6 CoPr 7/2014 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. augusta 2014 č. k. 9 Cpr 1/2014-72 zamietol žalobu žalobcu o určenie, že výpoveď č. 210/II-0270/2013 zo štátnozamestnaneckého pomeru zo dňa 25. októbra 2013, daná žalobcovi žalovaným, je neplatná a štátnozamestnanecký vzťah medzi účastníkmi konania trvá naďalej; žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. septembra 2015 sp. zn. 6 CoPr 7/2014 podľa § 220 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov z 18. augusta 2014 č. k. 9 Cpr 1/2014-72 tak, že určil výpoveď č. 210/II-0270/2013 z 25. októbra 2013 danú žalobcovi za neplatnú a určil, že štátnozamestnanecký vzťah trvá. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 639,65 € na účet jeho právneho zástupcu v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd uviedol, že ustanovenie § 47 písm. c/ zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe (ďalej len „zákon o štátnej službe“) je potrebné vykladať tak, že je nevyhnutné zamestnancovi ponúknuť predovšetkým štátnozamestnanecké miesto v tom istom odbore štátnej služby a na tú istú funkciu, nie však jedine takéto štátnozamestnanecké miesto. V predmetnom prípade je relevantné, že právny úkon v spojení s ponukovou povinnosťou bol vykonaný

zamestnávateľom spôsobom neakceptovateľným. Dôvod, prečo nebolo žalobcovi ponúknuté voľné pracovné miesto v Bratislave, vyplynul z výsluchu samotného žalovaného: (iní) zamestnanci, ktorým boli voľné miesta ponúknuté, boli z Bratislavy, nešlo o pozíciu vedúceho zamestnanca a žalobcovi zostávalo sedem mesiacov do dôchodku, preto by bolo nerozumné riešiť jeho pracovnoprávny vzťah. V tomto smere názor žalovaného vykazuje prvky diskriminácie. Splnenie ponukovej povinnosti, ak v čase dania výpovede voľné pracovné miesto existuje, nemôže byť determinované bydliskom zamestnanca, resp. miestom predchádzajúceho výkonu práce, nebodaj počtom rokov zostávajúcich do dôchodku. V zmysle čl. 36 Ústavy Slovenskej republiky zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní. Žalobcovi bolo ponúknuté pracovné miesto v Žiari nad Hronom ako terénnemu pracovníkovi po tom, čo už zamestnávateľ mal vedomosť o tom, že žalobca je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Iné voľné štátnozamestnanecké miesta žalobcovi neboli ponúknuté ani pred daním výpovede ani počas plynutia výpovednej doby. Povinnosť služobného úradu ponúknuť zamestnancovi iné vhodné miesto predstavuje hmotnoprávnu podmienku výpovede. Jej nesplnenie spôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu. Ponuka vhodného miesta sa musí uskutočniť ešte pred daním výpovede, inak je neplatná. Ak zamestnávateľ neponúkne zamestnancovi pred daním výpovede, teda v čase od rozhodnutia o organizačnej zmene po doručenie výpovede, prechod na inú pre neho vhodnú prácu, hoci tak urobiť môže, nie je splnená ponuková povinnosť. Žalovaný preto nemal vynechať žalobcu z ponuky voľných miest v Bratislave; ak tak urobil, nesplnil si ponukovú povinnosť. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. pred 1. júlom 2016, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 238 ods. 1 O. s. p., § 237 ods. 1 písm. f/, g/ O. s. p. a dôvodnosť ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p. Namietal, že odvolací súd vykonal dokazovanie bez návrhu zo strany účastníkov, najmä žalobcu ako dovolateľa, a v rozpore s § 213 O. s. p.; nerešpektoval ani ustanovenie § 212 ods. 1 O. s. p. o viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Odvolací súd iba tendenčne prihliadal k niektorým okolnostiam, pre ktoré nesvedčia žiadne dôkazné prostriedky, a bez vysvetlenia ponechal iné dôkazy obsiahnuté v spise ako aj právnu argumentáciu žalovaného (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O. s. p.). Napokon odvolací súd v rozpore so zákonom a proti jeho výslovnému zneniu rozšíril ponukovú povinnosť podľa § 47 písm. c/ zákona o štátnej službe, čo predstavuje dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ má za to, že pre rozhodnutie vo veci samej bol správne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí.

4. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu; dovolanie žalovaného žiadal zamietnuť ako nezákonné a nedôvodné a zaviazal ho na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovaného bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p.

7. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu je upravená v § 237 a 238 O. s. p. S prihliadnutím na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či postupom (rozhodnutím) odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

8. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

9. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

10. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“).

11. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O. s. p.).

12. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že v odvolacom konaní predložil žalobca súdu svoje vyjadrenia z 12. mája 2015 (č. l. 108 spisu), 23. júla 2015 (č. l. 120 spisu) a 15. septembra 2015 (č. l. 138 spisu), žalovaný ale nemal možnosť dozvedieť sa o týchto podaniach žalobcu a prípadne sa k nim aj vyjadriť, lebo súd mu ich nedoručil. Opomenutím doručenia týchto vyjadrení žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu mu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Odvolací súd navyše obsah predmetných vyjadrení žalobcu uviedol v napadnutom rozhodnutí.

13. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd preto rozsudok krajského súdu v celom rozsahu zrušil (t. j. vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov odvolacieho konania) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP).

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a dovolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania týkajúceho sa

dovolania proti tomuto (zrušenému) rozsudku krajského súdu (453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.